

MENDIM I NDARË PJESËRISHT MOSPAJTUES I GJYQTARIT TIMO VUOJOLAHTI

Unë nuk pajtohem me shumicën vetëm në lidhje me çështjen se kush duhet të jetë kryetar i kolegjit.

Çështja

1. Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve që ndërlidhen me mandatin e Misionit të Bashkimit Evropian për sundimin e ligjit në Republikën e Kosovës Ligji Nr. 04/L-273 (tani e tutje si *'Ligji omnibus'*), i miratuar më 23 prill 2014, ka hyrë në fuqi më 30 maj 2014 dhe *inter alia* ka ndryshuar Ligjin Nr. 03/L-053 mbi kompetencat, përzgjedhjen e lëndëve dhe caktimin e lëndëve të gjyqtarëve dhe prokurorëve të EULEX-it në Kosovë (tani e tutje si *'Ligji mbi kompetencat'*). *Ligji Omnibus* ngrit çështjen e kompetencave të gjyqtarëve të EULEX-it dhe përbërjen e kolegjeve që kanë të bëjnë me kompetencat e gjykatës. Tani, kolegji i Gjykatës Supreme ka vendosur njëzëri se kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë e paraqitur nga avokati mbrojtës Osman Zajmi në emër të të pandehurit MB duhet të konsiderohet si “rast në proces” në kuptim të nenit të ri 1.A të Ligjit mbi kompetencat dhe për këtë arsye gjyqtarët e EULEX-it kanë kompetenca në këtë lëndë. Prandaj çështja e mbetur ka të bëjë vetëm me atë se kush duhet të jetë kryetar i kolegjit.

Ligji

2. Neni 3 i *Ligjit Omnibus* ka shtuar nenin 1.A dhe ka ndryshuar nenin 3 të *Ligjit mbi kompetencat* si në vijim:

Neni 1.A. Rastet në proces

Për qëllime të këtij ligji rast në proces nënkupton:

1. Rastet për të cilat vendimi për fillimin e hetimeve është dhënë para datës 15 prill 2014 nga prokurorët e EULEX-it në pajtim me ligjin.
2. Rastet të cilat u janë caktuar gjyqtarëve të EULEX-it para datës 15 prill

2014.

Neni 3. Juridiksioni dhe kompetencat e gjyqtarëve të EULEX-it për procedurat penale

3.1. Gjyqtarët e EULEX-it të caktuar në procedurat penale do të kenë juridiksion dhe kompetenca për rastet që janë në proces siç përcaktohet në nenin 2.2 të këtij ligji.

3.2. ...

3.3. Kolegjet në të cilat gjyqtarët e EULEX-it ushtrojnë juridiksionin e tyre në procedurat penale do të përbëhen me shumicë të gjyqtarëve të vendorë dhe do të kryesohen nga një gjyqtar vendorë. Me kërkesën e bazuar të autoritetit kompetent të EULEX-it, Këshilli Gjyqësor i Kosovës do të vendosë që kolegji të përbëhet me shumicë të gjyqtarëve të EULEX-it.

3.4. ...

3. Neni i ndryshuar 2.3 i *Ligjit mbi kompetencat* përcakton se sipas nevojës, aspektet relevante të aktivitetit dhe bashkëpunimit të gjyqtarëve të EULEX-it me gjyqtarët që punojnë në gjykatat vendore ... do të përcaktohen me tutje, për aq sa është e nevojshme, me anë të një marrëveshje të veçantë ndërmjet Shefit të EULEX KOSOVE dhe Këshillit Gjyqësor të Kosovës.

4. Më 18 qershor 2014, është arritur një marrëveshje në mes të Shefit të EULEX-it në Kosovë dhe Këshillit Gjyqësor të Kosovës për aspektet relevante të aktivitetit dhe bashkëpunimit të gjyqtarëve të EULEX-it me gjyqtarët që punojnë në gjykatat vendore (tani e tutje 'Marrëveshja').

Vlerësimi

5. Relevante për pyetjen se kush duhet të veprojë si kryetar i kolegjit është çështja nëse rasti duhet të konsiderohet si rast "në proces". Për këtë arsye më duhet të filloj me këtë çështje, edhe pse kolegji njëzëri ka konstatuar se lënda është "rast në proces" në kuptim të nenit të ri 1.A të *Ligjit mbi kompetencat*.

6. Kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë është mjet i jashtëzakonshëm juridik që përdoret kundër vendimeve të formës së prerë. Kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë bëhet rast në pritje kur paraqitet në gjykatë. Kjo mbështet interpretimin se ky rast i mjetit të jashtëzakonshëm juridik më 15 prill 2014 nuk ka qenë rast në proces dhe prandaj do të ishte jashtë kompetencave të gjyqtarëve të EULEX-it.

7. Në anën tjetër, çështja thelbësore është se si do të interpretohet fjalia ‘Rastet të cilat u janë caktuar gjyqtarëve të EULEX-it para datës 15 prillit 2014’ në situatën kur ‘rasti’ i referohet kërkesave për mjete të jashtëzakonshme juridike.

8. *Ligji mbi kompetencat* është ndryshuar nga autoriteti kompetent i Kosovës pas një marrëveshje ndërkombëtare të arritur me shkëmbimin e letrave në mes të Republikës së Kosovës dhe Bashkimit Evropian (për misionin e Bashkimit Evropian për sundimin e ligjit, tani e tutje *Marrëveshja Ndërkombëtare*), të ratifikuar me Ligjin nr. 04/L-274. Marrëveshja Ndërkombëtare në lidhje të drejtpërdrejtë me Ligjin mbi kompetencat përcakton se tranzicionin i mandatit të EULEX-it në Kosovë bazohet në politikën ‘*normalisht jo më raste të reja*’. Kjo jep arsye për të përfunduar se marrëveshja ndërkombëtare është bazuar në idenë se rastet me të cilat kanë qenë duke u marrë prokurorët dhe gjyqtarët e EULEX-it (para 15 prillit 2014) gjithashtu duhet të përfundohen nën kompetencat e gjyqtarëve të EULEX-it.

9. Neni i ri 1.A i Ligjit mbi kompetencat flet për ‘rastet’. Ligji nuk jep asnjë sqarim të mëtutjeshëm se çka nënkupton ky koncept i ‘rastit’. Sidoqoftë, është mjaft e qartë se ‘rasti’ i referohet procedurës penale që ka të bëjë me një apo më tepër vepra penale. Neni 68 i Kodit të Procedurës Penale (KPP-së) sqaron fazat e procedurës penale si në vijim:

Sipas këtij Kodi të Procedurës Penale, procedura penale ka katër faza të ndryshme: fazën e hetimit, fazën e ngritjes së aktakuzës dhe deklarimit, fazën e shqyrtimit gjyqësor dhe fazën e mjetit juridik.

10. Është vërejtur fakti se kur fillojnë hetimet do të thotë se ekziston dyshimi i arsyeshëm se vepra penale është kryer (apo do të kryhet). Vendimi për fillimin e hetimit specifikon *inter alia* të dyshuarin, përshkrimin e aktit i cili specifikon elementet e veprës penale dhe emrin juridik të veprës penale. Më vonë, është mundshme që të zgjerohen hetimet. Sidoqoftë, kur hetimi të ketë përfunduar dhe sipas kushteve të përcaktuara me ligj, ‘rasti’ shkon në fazën e ardhshme (fazën e ngritjes së aktakuzës dhe deklarimit), pastaj në shqyrtim gjyqësor dhe në fund në fazën e mjetit juridik. Por, gjatë gjithë kohës ‘rasti’ është i njëjtë: ka të bëjë me të njëjtat fakte relevante të cilat përbëjnë elementet e veprës penale për të cilat i pandehuri dyshohet, apo për të cilat është akuzuar, apo për të cilat është shpallur fajtor dhe dënuar.

11. Titulli i kapitullit XXI të KPP-së është “Mjetet juridike”. Kapitulli përfshinë mjetet e zakonshme juridike si dhe mjetet e jashtëzakonshme juridike.

12. Unë konsideroj se koncepti i ‘rastit’ në nenin 1.A të Ligjit mbi kompetencat duhet patjetër të interpretohet në atë mënyrë që të përfshijë të gjitha fazat e procedurës penale, dhe gjithashtu edhe mjetet e jashtëzakonshme juridike. ‘Rasti’ ka të bëjë me të pandehurin/it e

njëjtë, veprën/at e njëjta penale dhe faktet e njëjta. Nuk bëhet rast i ri thjesht vetëm pse hyn në fazë të re të procedurës penale.

13. Çështja e ardhshme është përbërja e kolegjit dhe kush duhet të jetë kryetar i kolegjit.

14. Për mua është e qartë se Ligji Omnibus bazohet në Traktatin Ndërkombëtar; Ligji omnibus zbaton atë për çfarë janë pajtuar në Traktatin Ndërkombëtar. Për këtë arsye konsideroj se gjatë interpretimit të dispozitave të reja të Ligjit mbi kompetencat vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet nenit 3 të Konventës së Vjenës për të Drejtën e Traktateve (tani e tutje *Konventa e Vjenës*). Kjo konventë është ligj i aplikueshëm gjithashtu edhe në Kosovë. Neni 31 i Konventës së Vjenës përcakton rregullat për interpretimin e traktateve. Neni 31 përcakton:

1. Një traktat do të interpretohet në mirëbesim në përputhje me kuptimin e zakonshëm që u jepet termave të traktatit në kontekstin e tyre dhe në dritën e objektit dhe qëllimit të tij.

2. Konteksti për qëllimin e interpretimit të një traktati do të përmbajë përveç tekstit edhe preambulën dhe shtojcat:

(a) çdo marrëveshje e lidhur me traktatin e cila ishte bërë midis të gjitha palëve në lidhje me përfundimin e traktatit;

...

3. Do të merren parasysh, së bashku me kontekstin:

(a) çdo marrëveshje e mëtejshme midis palëve që ka lidhje me interpretimin e një traktati apo zbatimin e dispozitave të tij;

15. Formulimi i nenit 3 të Ligjit mbi kompetencat mbështet interpretimin se shumica e kolegjit duhet të përbëhet nga gjyqtarët vendor. Sidoqoftë, Pika 2 e marrëveshjes thekson se, *në të gjitha rastet në proces trupat gjykues të përbërë nga shumica e gjyqtarëve të EULEX-it do të vazhdojnë me shumicën e gjyqtarëve të EULEX-it në kolegje për vazhdimin e të gjitha fazave të gjykimit dhe pjesën e mbetur të procedurës.*

16. Në bazë të nenit 31.3 të Konventës së Vjenës, Marrëveshja e arritur në mes të palëve të njëjta duhet të merret parasysh gjatë interpretimit të dispozitave të reja të *Ligjit mbi kompetencat*.

17. Formulimi i pikës 2 të marrëveshjes është i paqartë. Në njërin anë, flet për *trupat gjykues*, që mund të konsiderohet se i referohen vetëm gjykimit në shkallë të parë. Në anën tjetër flet për *'të gjitha fazat e gjykimit dhe pjesën e mbetur të procedurës'*, që në mënyrë të qartë drejton në të gjitha fazat e gjykimit dhe *procedurës*. Kur marrëveshja është dashur të jap udhëzime ('s qarime të mëtutjeshme') për interpretimin e Ligjit omnibus, është e drejtë të

supozohet se do të shprehte në mënyrë të qartë, duke përdorë koncepte të sakta juridike, qëllimin dhe fushëveprimin e kësaj dispozite.

18. Unë konsideroj se duke e përsëritur dy herë çështjen e njëjtë duke përdorë shprehje të ndryshme (*‘në vazhdimin e të gjitha fazave të gjyqimit dhe pjesën e mbetur të procedurës’*), palët e marrëveshjes kanë theksuar se dispozita ka të bëjë me të gjitha fazat e procedurës penale. Kjo do të thotë se dispozita gjithashtu përfshin edhe fazën e mjeteve juridike. Për më tepër, formulimi i Pikës 2 të marrëveshjes në mënyrë të qartë i referohet ‘vazhdimit’ me përbërjen e kolegjit kur thekson se ‘... në të gjitha rastet në proces trupat gjykues në përbërje me shumicë të gjyqtarëve të EULEX-it dhe *do të vazhdojnë me shumicën e gjyqtarëve të EULEX-it*’. Kjo më jep arsye të fuqishme për të besuar se qëllimi ka qenë që të ruhet gjendja e mëparshme gjithashtu edhe sa i përket çështjes lidhur me përbërjen e kolegjit dhe kryetarit të kolegjit. Nuk ka asnjë dyshim se para 30 majit 2014, rastet e caktuara të gjyqtarët e EULEX-it gjithashtu janë kryesuar nga një gjyqtar i EULEX-it.

19. Prandaj, përfundoj se neni 3 i Ligjit mbi kompetencat, përkundër formulimit të tij, duhet të interpretohet në kuptim të qëllimit të Traktatit Ndërkombëtar siç është sqaruar në Marrëveshje. Leximi i përbashkët i nenit 3 të Ligjit mbi kompetencat dhe Pikës 2 të Marrëveshjes shpie në interpretimin se *kur një kolegji ka qenë i përbërë nga shumica e gjyqtarëve të EULEX-it apo një gjyqtar i EULEX-it si kryetar i kolegjit, të gjitha fazat vijuese të procedurës gjithashtu mund të zhvillohen me shumicë të gjyqtarëve të EULEX-it dhe me kryetar të kolegjit*. Ky interpretim është gjithashtu në përputhje me politikën “normalisht jo më raste të reja” siç është përshkruar në marrëveshjen ndërkombëtare (paragrafi 8, më lart). Prandaj, unë konsideroj se procedura në lidhje me gjykimin e një rasti në proces nuk ndikohet nga ndryshimet që kanë hyrë në fuqi që nga 30 maji 2014.

20. Sipas këtij interpretimi, në këtë rast në proces do të ishte e mundur që kolegji të përbëhet nga shumica e gjyqtarëve të EULEX-it. Fakti se në këtë rast nuk ka pasur nevojë për shumicë të gjyqtarëve të EULEX-it, nuk ka ndonjë ndikim në çështjen se kush duhet të jetë kryetar i kolegjit. Në fazat e mëparshme rasti është kryesuar nga gjyqtari i EULEX-it dhe për këtë arsye edhe në lidhje me kërkesën për zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit rasti duhet të kryesohet nga gjyqtari i EULEX-it.

21. Rasti më është caktuar sipas sistemit për caktimin e lëndëve të Gjykatës Supreme. Prandaj, konsideroj në këtë rast unë duhet të jem kryetar i kolegjit.

Timo Vuojolahti